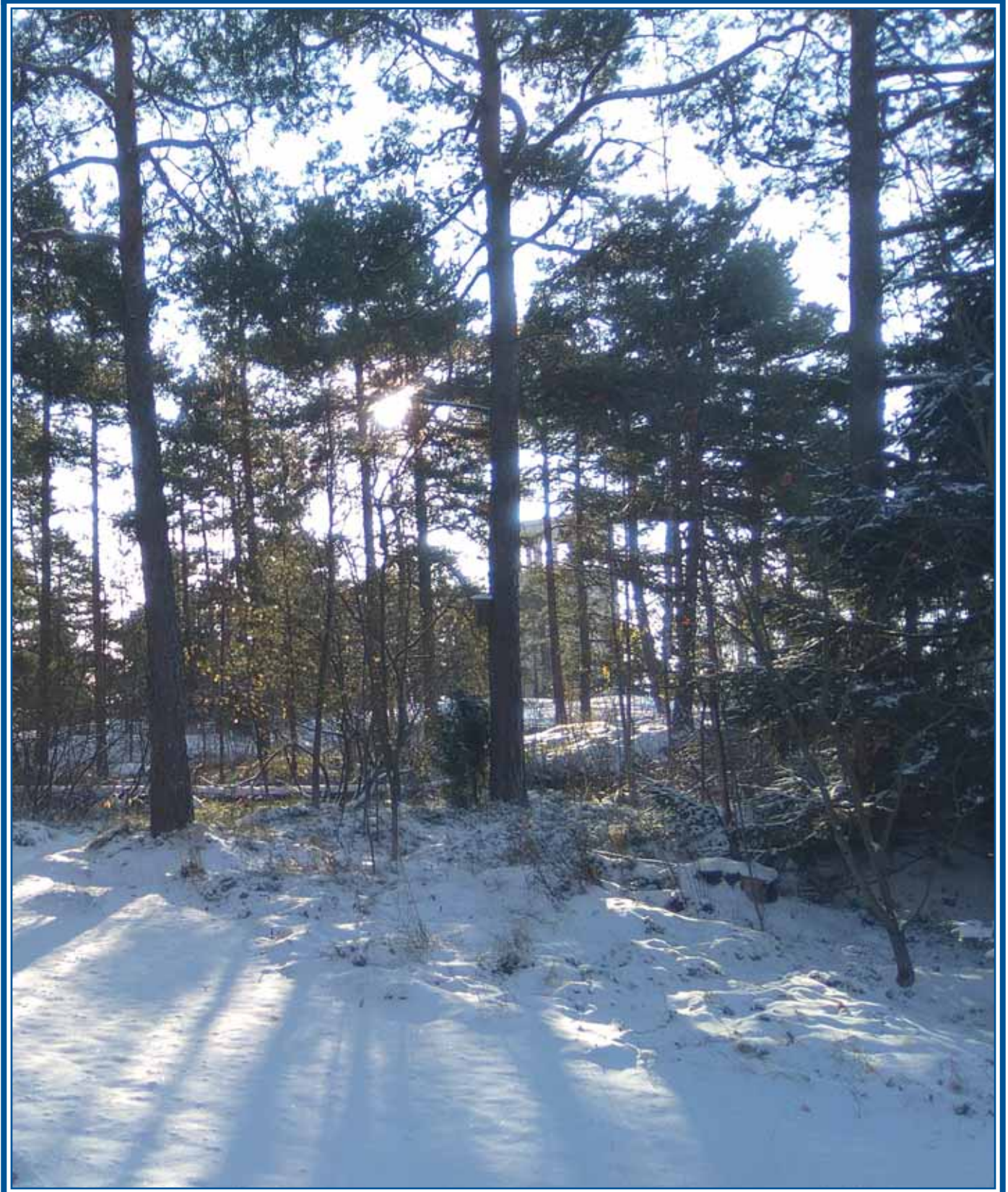

AV Facklan

årgång 61

november 2016 nr 1

**Förbundsordförande
Rune Öhman har ordet.**

BÄSTA AV-ITER!

AV-verksamhetsåren är förstås alla viktiga och speciella men med all rätt kan nog påstås att år 2016 är extra speciellt.

Som alla AV-iter förstås känner till så uppstod AV-rörelsen 1891 när Arbetets Vänner Huvudföreningen, också tidigare kallad Moderföreningen, grundades.

Tänker inte närmare gå in på detaljer men undrar bara om de flertaliga människor som var med och grundade AV-rörelsen offrade några tankar vid det skedet, hur länge kommer denna organisation att finnas till?

Om det var några tankar så tror jag nog att ingen kunde tänka sig att det 2016 har firats Huvudföreningens och AV-rörelsens 125-årsjubileum.

Jag har haft äran och glädjen att få närvara vid de flesta större och litet mindre tillställningar som Huvudföreningen och andra AV-föreningar har ordnat under mina 54 år som AV-it. Jag är alltid lika förvånad och positivt överraskad av den enorma entusiasmen för vår rörelse sam alla AV-iter utstrålar när vi samlas. Jag har stortrivats varje gång men den "Stora medlemsfesten" som Huvudföreningen ordnade den 15 oktober slår nog alla rekord. Inbjudna var alla aktiva som också mindre aktiva medlemmar, också syskonföreningarnas medlemmar. Vi var ca. 250 AV-iter som svarat jakande på inbjudan, en av de största festerna jag varit med om. Den glädje och strålning från människornas ögon när man träffade bekanta och kanske litet mindre bekanta kan man bara uppleva på AV! Tack!

2016 har varit och är ett verkligt Jubileumsår, nämligen det är inte bara Huvudföreningen som firar utan också AV i Ekenäs och AV i Vasa har firat 120 år och jag har hört rykten att Lovisa AV som också har hunnit fylla 120 år skall fira senare i år.

Tyvärr kunde jag inte delta vid festligheterna i Vasa men ryktet berättar att festen var också där mycket lyckad, hur annars.

Däremot var jag närvarande vid festen, eller kanske mera en familjär jubileumsmiddag, i Ekenäs och behöver inte stöda mig på rykten utan kan med gott samvete försäkra att det också var en tillställning som man inte glömmer i första hand.

Jubileumsår eller inte så är vi inte enbart och festar utan den vardagliga verksamheten pågår förstås hela tiden men det är klart att Jubileumsfester ger en fin guldkant runt vår AV-verksamhet.

AV Facklan som utkommit sedan 1956 har fått en ny redaktör. Yrsa Ranki (Lindqvist) som har avgått efterträds av Henry "Hencca" Urbanowicz.

Yrsa var 18 år redaktör för AV Facklan, långsta tiden av alla redaktörer under årens lopp. På Centralförbundets styrelses, ja hela medlemskårens vägnar vill jag tacka Yrsa för det fina jobb för vår medlemstidning som hon gjort under dessa år.

Samtidigt önskar jag Hencca hjärtligt välkommen till hans viktiga uppgift.

Hencca är inte främmande för oss som varit länge med för han har varit aktiv medlem i Huvudföreningen sedan 1961 men på grund av att han på 1970-talet var tvungen för jobbet skull flytta till Lahtis har han varit borta några decennier från AV-cirklarna men nu flyttat tillbaka till Helsingfors.

Med önskan om ett trevligt slut på AV-året 2016 och riktigt God Jul och Gott Nytt År 2017 till alla AV-iter!

Rune

Arbetets Vänner Huvudföreningens 16.4. AV-familjefest 125 år

Ordförande Sebastian Gripenberg hälsade alla hjärtligt välkomna till AVH:s 125-års familjefest och alla höjde en skål för föreningen. Närvarande var AV-syskonföreningarnas medlemmar, Huvudföreningens hedersmedlemmar Anita Andersson och Rune Öhman, Huvudföreningens styrelsemedlemmar, De Äldres Råds medlemmar och två representanter från flera kretsar. Verksamhetsledare Niki Hamro gav alla en nummerlapp, som visade deras sittplats under festmiddagen vid de tre vackert dukade långborden i Festsalen. Niki Hamro fungerade som kvällens Toastmaster och kvällen inleddes med kvartettsång av seniorkvartetten Just4Fun, som består av fyra sångglada herrar **Carl-Johan Johansson**, tenor, **Christian Carlsson**, lead, **Christer Carlson**, baritone och **Bernt Olin**, bas.

Förrätten, som bestod av 3 skärgårdstoaster: Toast Skagen med kräftstjärtar, sikrom-smetana-lök på maltlimpa och laxpastrami med limecreme på crostini var färdigt framdukat på tallrik och kall snaps serverades till. Snapssångerna från AV Huvudföreningens 115-årsjubileum snapsvisetävling har kommit till nytta flera gånger, så också nu. Niki ledde snapssångerna och alla stämde i. Efter avslutad förrätt höll förbundsordförande Rune Öhman ett anförande, som genomlyste AV Huvudföreningens verksamhet under åren. Det var mycket fakta vi fick höra och vi kan vara lyckliga att våra förfäder och beslutare inom Arbetets Vänner Huvudföreningen har gjort mycket kloka beslut, som

Aveiterna haft glädje av i 125 år och hoppas lika många år också framöver. Vårt föreningshus mitt i Helsingfors centrum är ju A och O, kan man säkert säga.

Nu var det dags för varmrätten, som serverades i Foajén från buffébord. Varmrätten bestod av oxinnerstek med lök-rödvinssås, vitlökspotatis, rata-touille och grönsaksmix med torkad aprikos och kanderade nötter och frön. Till varmrätten serverades rödvin eller annan önskad dryck. Maten smakade förträfflig och alla trivdes. Kvartetten Just4Fun underhöll med sånger under middagen. Till efterrätt blev det jordgubbskaka och kaffe, som avslutades med konjak eller likör. Nu informerade Niki att baren är öppen och att alla skall byta plats, så att bordssällskapet ändras. Det var bra ide och sorlet steg i salen.

Centralförbundets ordförande Rune Öhman med presidiet uppvaktade Jubilaren med hyllningsadress och en penninggåva, som betalats in till Huvudföreningens konto.

Centralförbundets viceordförande Kurt Lindström tackade värdföreningen på syskonföreningarnas vägnar och konstaterade att AV-rörelsen går ut på att nya förmågor ställer upp och det är många bevis om det denna kväll.

Nu var det trängsel i baren var Niki stod som bartender. Småningon tackade gästerna och börja tänka på refrängen. Det var en underbar familjär kväll vi fått fira med trevliga Aveiter i festlig stämning.

*Ett varmt tack för ett fint och gott samarbete
Fridfull Jul och allt gott inför år 2017
Benita*

AV-Tölö

AV i Tölö har för närvarande två verksamma kretsar; vinklubben AVIN och SALSA kretsen.

Avin har haft 6 kurser detta år, kursen lämpar sig för nybörjare som för rutinerade vinentusiaster.

Latinamerikanska rytmer kursen SALSA har haft paus under detta år.

Med vänlig hälsning

*Barbro Sulander
ordförande*

FRÅN FÖRBUNDSNIVÅ

Då man blickar tillbaka till det gångna verksamhetsåret kan man konstatera att AV-rörelsen igen har en aktiv period bakom sig. För flera föreningar har det gått i jubileumets tecken.

Äldst och störst är AV Huvudföreningen, förr kallad moderföreningen, som firar sitt 125-årsjubileum under hela året 2016. Det har varit flera festligheter under året, som började med månads-mötet den 10 januari, själva 125-årsjubileumet firades den 12 mars och den 16 april var Huvudföreningen värd för AV Centralförbundets årsmöte och firade sitt jubileum med övriga AV-föreningar som en familjefest. Höjdpunkten blev ändå AV Huvudföreningens Stora Medlemsfest den 15 oktober till vilken ca 240 Averteer deltog. Festen var öppen för alla medlemmar samt AV-föreningarnas medlemmar och i vimlet kunde man se deltagare från nästan alla AV-föreningar. Huvudföreningens kretsar hade ställt upp med program från kl. 15 till 21 i föreningens alla lokaliteter. Kvällen avslutades med dans. Det var ett digert utbud och man kan endast konstatera att festen blev en succé. Stort tack till Huvudföreningen och dess kretsar samt arrangörerna, som hade gjort ett stort jobb. Det var en äkta AV-anda i hela huset.

Flera andra AV-föreningar har firat sitt 120-årsjubileum under året AV i Ekenäs den 6 augusti, AV i Vasa den 8 oktober och AV i Lovisa den 12 november.

Tidskriften AV Facklan har fått en ny redaktör i **Henry Urbanowicz**. Vi önskar honom lycka till med arbetet. Vi ger en stor eloge till **Yrsa Ranki**, som skött redaktörskapet för AV Facklan i 18 år med glans. Tusen tack Yrsa!

AV Huvudföreningens webbsidor finns under Webbhuset. Kontaktperson: **Niki Hamro**.

AV FÖRENINGARNAS

STYRELSERS HÖSTSAMMANKOMST

Huvudföreningens viceordförande **Monika Weckström** hälsade kvällens gästtalare **Ole Norrback** med fru samt de ca 40 AV föreningarnas styrelsemedlemmar välkomna till den traditionella Höstsammankomsten den 21 november 2015. Hon nämnde att efter själva sammankomsten bjuds det en bit mat i Kretsarnas sal. Därefter gav hon ordet till Ole Norrback.

Ole Norrback berättade att AV-rörelsen är ett bekant forum för honom eftersom han varit ordförande för AV i Vasa för 25 år sedan. Han har under den tiden deltagit i Höstsammankomster. Ole nämnde att han fungerar som förbundsordförande för Svenska Pensionärsförbundet och att den verksamheten får årligen cirka 1400 nya medlemmar, samtidigt sker dock en naturlig avgång. Han poängterade att de mänskliga relationerna är mycket viktiga och kan inte ersättas med t.ex. internet eller andra digitala forum. Vi måste arbeta för att hålla våra föreningar "s.k. svenska rum" tillräckligt aktiva och med en bred verksamhet.

Nu var det dags för den traditionella diskussionstimmen var föreningarna berättar vad de håller på med och vad de har för planer för framtiden, som var mycket intressant att höra. AV Centralförbundets ordförande **Rune Öhman** lyfte fram att första utkastet till Centralförbundets nya stadgar har gått igenom. I programmet följde nu ett musikprogram av **Rabbe Saxén** från Walentinakören. Han underhöll oss med några sånger, som han ackompanjerade på gitarr.

Kretsarnas sal väntade oss med lite mat. Vicedärdinnan **Barbro Eriksson** tog emot oss och presenterade menyn: Morotssoppa till förrätt och till varmrätt köttgryta, potatis och sallader. Alla lät sig väl smaka av den goda maten och sorlet vid bordena var ett tecken på att alla trivdes. Efter avslutad måltid meddelade Monika att efterrätten avnjuts i Klubblokalen, var det bjuds kaffe med avec samt chokladkonfekt. Festbestyrelsen kallades in och de fick en rungande applod, som tack för maten och serveringen. I Klubblokalen bjöds på fortsatt sång av **Barbro Blomfelt** från Lovisa AV och Rabbe Saxén ackompanjerade på gitarr.

ÅRSMÖTET 2016

Arbetets Vänners Centralförbunds årsmöte hölls lördagen den 16 april 2016 i Helsingfors i AV Huvudföreningens föreningsgård på Annegatan 26 i Kretsarnas sal med Arbetets Vännen Huvudföreningen som värdförening. Detta var AV-föreningarnas 64 (sextiofjärde) förbundsmöte och 98 (nittioåttonde) representantmöte.

Arbetets Vännen Huvudföreningens ordförande **Sebastian Gripenberg** hälsade de ca 50 årsmötesdeltagarna välkomna och berättade att Arbetets Vännen Huvudföreningen fyllde 125 år officiellt den 1 mars 2016, men festligheterna inleddes redan på januarimånadsmöte och av-

slutas i december. I princip är ju år 1891, då föreningen grundades, ett gemensamt jubileumsår för alla AV-föreningar och symbolen för oss är AV Facklan, som bär oss vidare. Sebastian informerade att AVH:s 125-års familjefest inleds med en skål kl. 17:45 i Foajén och sedan blir det festmåltid i Festsalen. Därefter gav han ordet över till förbundsordförande Rune Öhman, som tackade värdföreningen AV Huvudföreningen för kaffet och de goda pirogerna på allas vägnar. Han nämnde att AV Huvudföreningen varit värd 7 gånger förut.

Rune önskade årsmötesdeltagarna hjärtligt välkomna och tyckte det var trevligt att så många ställt upp. Han framförde sitt tack till alla aktiva Aveiter för det jobb de gör inom AV-rörelsen och förklarade årsmötet för år 2016 öppnat.

Årsmötets förhandlingar och styrelsens konstituerande möte

Vid årsmötet behandlades sedvanliga årsmötesärenden, verksamhetsberättelsen och bokslutet föredrogs och godkändes. Medlemsavgiften för år 2017 bibehölls vid € 1,50 per inskriven medlem, vilket gäller också ständiga medlemmar. AV Centralförbundets reviderade stadgar genomgicks per paragraf och godkändes till en del. Vissa paragrafer bordlades till nästa år, men kommer att behandlas inom styrelsen efter utlåtande från de övriga föreningarna.

Alla nio (9) AV-föreningar hade sina officiella representanter närvarande. Vid valet av Centralförbundets styrelse blev 16 representanter återvalda och 5 nyvalda.

Den nyinvalda representanten till Centralförbundets styrelse var **Thomas Storgård**, Vasa, som ersätter avgående **Inga Rosenberg**. **Maj-Britt Lindgren**, Borgå, som ersätter avgående **Eva Törnroos**. **Nils-Erik Frejborg**, Lovisa, som ersätter avgående **Henry Alm**. Rabbe Saxén och **Kaj G Backas**, Huvudföreningen, som ersätter avgående **Dick Lundell** och **Inger Sandström**.

För de övriga AV-föreningarna blev det omval av sina representanter.

Till verksamhetsgranskare valdes som nya **Virpi Schauman** och **Susanna Lundell**, båda från Huvudföreningen emedan **Barbro Wallendahl**, Sörnäs och **Marita Helsingius**, Huvudföreningen inte ställde upp för omval. Som suppleanter till verksamhetsgranskarna valdes som nya **Stefan Ekholm** och **Nina Henriksson**, också de från Huvudföreningen. De ersätter **Maj-Britt Stude**, Sörnäs och **Ingegerd Blomander**, Huvudföreningen.

Nu avtackades avgående Dick Lundell via Susanna Lundell med en gåva för sitt förtjänstfulla arbete som styrelsemedlem inom förbundet i 27 år varav som ekonom i 25 år. Till Inger Sandström överräcktes en ros. Hon har varit totalt 24 år medlem i förbundets styrelse. Förbundets hedersmedlem Inga Rosenberg har varit 49 år i styrelsen varav 16 år som sekreterare och 31 år som viceordförande. Hon kommer att avtäckas vid ett senare tillfälle. Avgående Barbro Wallendahl, Marita Helsingius och Ingegerd Blomander avtäckades med en ros.

Samtliga till förbundsmötet hörande ärenden hade behandlats och ordförande förklarade mötet avslutat. Årsmötet avslutades med Modersmålets sång som sjöngs unisont.

Vid styrelsens konstituerande möte direkt efter årsmötet återvaldes till förbundets ordförande Rune Öhman, Huvudföreningen likaså återvaldes till förbundets viceordförande **Kurt Lindström**, Sörnäs och **Margita Myllyniemi**, Åbo. Till ekonom återvaldes **Harriet Rydberg**, Huvudföreningen. **Benita Udd**, Huvudföreningen återvaldes till förbundets sekreterare.

Förbundsstyrelsens sammansättning år 2016 intill följande årsmöte:

Ordförande • Rune Öhman • Huvudföreningen
Viceordförande • Kurt Lindström • Sörnäs
Viceordförande • Margita Myllyniemi • Åbo
Sekreterare • Benita Udd • Huvudföreningen
Ekonom • Harriet Rydberg • Huvudföreningen

Medlemmar:

Åge Grahn • Sörnäs
Ulla Lönnblad • Vasa
Thomas Storgård • Vasa
Kristina Frejborg • Lovisa
Nils-Erik Frejborg • Lovisa
Inga-Lill Karlsson • Åbo
Marianne Lönnqvist • Borgå
Maj-Britt Lindgren • Borgå
Harald Udd • Ekenäs
Ann-Charlotte Högström • Tölö
Annemarie Kalén-Michelsson • Tölö
Mia Portin • Korso
Sebastian Gripenberg • Huvudföreningen
Monika Weckström • Huvudföreningen
Rabbe Saxén • Huvudföreningen
Kaj G Backas • Huvudföreningen

Den stora medlems

År 1891 när föreningen, dagens huvudförening, grundades tänkte någon då på att det blir långlivat? När medlemsfesten hölls var föreningshuset vid Annegatan fyllt av program, i varje våning pågick någonting

När man kom till gården litet före klockan tre var det redan mycket folk på plats. I festsalen samlades först AViterna för ett kort ledigt välkomsttal av ordförande Sebastian Gripenberg, det dracks en välkomstskål och därefter var huset fritt, program kunde man välja efter eget intresse. De flesta började med vernissagen som AV konstklubben arrangerat, del ett hade AVs historia som tema, del två fritt fram med pensel och ide.

Nästan varje krets hade ställt upp med program från det man vanligen håller på med. Ett faktum på AV är ju att många hör till flere kretsar och det kunde ha blivit kollisioner, men tiderna användes så besökarna fick ut mesta möjliga av dagen. Bokklubbens föreläsare, författarinnan Annika Luther, hade en bråd dag, hon skulle hinna med buss från Lovisa besöket till Helsingfors och visst gick det. Publiken var synnerligen intresserad av berättelsen om Fördärvaren, Luthers nyaste bok om handelshuset Nyman som hade legat nästan bakom knuten till AV. Det verkar vara en högeligen intressant bok.

Walentinakören ett måste, deras sång är verkligen njutbar. Med allsång blev publiken indragen i

festen 15.10.2016

och en dräcktavalkad med dräkter från åren som gått fick man ta del av. Några dråpliga händelser ur körens liv kom publiken till del, innovativt och trevligt.

Inte fastnade man på stolen heller för det gällde att ta sig upp och ner mellan våningarna till de olika programpunkterna. Dans i olika utföranden kunde man beundra, och ibland dansa med, rounddansen, fick en hel del gäster på benen.

Ville man höra litet mer om AVs historia stod Rune Öhman till tjänst, 100 årshistoriken kan man läsa nu efteråt samt F.J. Vahlbäcks skrivelser från de första tio åren, han var personen som arbetade för grundandet av AV.

Som sista officiella programpunkt trädde AV-teaterns medlemmar ut på golvet och gav ett smakprov på det kommande stycket, fars eller komedi eller revy, kanske litet av allt. Den 18 november blir det premiär på Annegatan och troligen får skattmusklerna arbeta.

En fest utan publikdans kan inte vara en riktig fest, så Musikklubben spelade först underhållningsmusik under middagen men också efter programmet och Trio Boston fanns i festsalen med gitarrmusik i modern tappning. Der var en riktig fest som medlemmarna fick ta del av.

Biggi Korhonen

AV-Lovisa

Detta år började i sorgliga tecken för vår del. Körens mångåriga och omtyckta dirigent Antti Jokinen avled oväntat i början av februari. Och endast några dagar senare avled också vår bokförare Jukka Mansikkamäki. Efter en liten paus fortsatte kören att öva under Mia Aitokaris ledning. Årsmötet hölls den 3 mars på Kompanjonshuset Hörnan, 17 föreningsmedlemmar deltog.

Under våren höll kören en kaffekonsert på Hörnan samt uppträdde på Gyllene Tiders servicehus. Den 1 Maj höll vi vår traditionella vår-mottagning på Servicehuset Esplanad. Programmet bestod av körsång, allsång och ett lotteri med många vinster. Och givetvis bjöds det på "heimlaga" mjöd och munkar. Senare på dagen fortsatte traditionerna, hemma hos Mirjam och Stig Sundqvist. Efter att alla hade ätit sig mätta ljöd sången i många timmar.

Sex sångare deltog i Sångfesten i Karleby i juni. En sommarsamling hölls också hemma hos vår nya dirigent Mia. Under sommaren hade föreningen sin sedvanliga serveringstur på Lurens sommar-teater. I början av augusti deltog kören i Lovisa Sångfest. I slutet av sommaren hölls en skärgårdsträff på Christer och Hannele Johanssons sommarstuga, vid stranden av Lovisaviken. Värdfolket hade kokat en delikat laxsoppa. Det blev en dag fylld med god mat, trevligt sällskap och mycket sång.

I oktober håller kören en kaffekonsert som generalrepetition inför föreningens 120-års jubileum, som hålls i november. Jubiléet firas med körsång, program, god mat och dans, enligt gammalt beprövat recept.

Och i december håller vi vår egen traditionella Gammaldags Julfest med ringlekar, julgubbe och besök av Lovisanejdens Lucia med följe.

Lotta

*Irmeli, Kristina L, Maj-Lis, Nisse och Kristina F
Foto: Sten Staffans*

AV-Korso

Verksamhet och 70-års jubileum

AV i Korso fortsätter med iver att bänka sig inför årets studiecirkel "1700-talets kulturella utveckling". Lektor Ulla Bäck berättar med inlevelse för oss om olika företeelser och händelser under 1700 talet, kulturen och samhället.

Befolkningsmängden ökar i de olika länderna. Födan blev mera omväxlande, de hygieniska förhållandena blev bättre och man bodde bättre.

Hungersnöden i slutet av 1600 talet decimerade i sin tur folkmängden. Stora Nordiska Kriget och pesten tog sin andel. Farsoter som smittkoppor, dysenteri och tyfus härjade med vådliga följder.

Via Pommerska kriget gjorde potatisen sitt intåg i Finland.

Jordbruket började utvecklas och boskapsskötsel blev en näringsgren. Odlingsarealerna blev större.

Industrin utvecklades i snabb takt speciellt i England. Handelns längs kanaler, floder och havet utvecklades. Sjöfarten tar vid och England hade stor nytta av kolonialhandeln. England hade den största handelsflottan. Bankväsendet tog sin början

Detta är några plock från intressanta föreläsningar. Det får en att hemma glutta lite mera i frågor som gäller hur det var förr och vad vi fått i arv från tidigare generationer..

Tillbaka till vår tid.

Våren 2017 den 8 april firar Arbetets Vänner i Korso sitt 70-års jubileum.

I samband med jubileet ordnas även Centralförbundets årsmöte.

Vi vill på detta sätt via Facklan i god tid förbereda aveiter i olika delar av landet att göra sig redo för fest i bästa AV-anda.

För lättaste möjliga kommunikationer firar vi i Vanda på Hotell Vantaa, alldeles invid Dickursby nya järnvägsstation. Hotellet ligger ett stenkast från tåg och flyg. Nya moderna ringbanan är ett snabbt alternativ från Helsingfors, och alla fjärrtåg stannar i Dickursby.

Närmare information får varje AV förening då vi kommit in på jubileumsåret, Finland 100 år.

Hjärtevarma Korso-hälsningar.

Bittan Gun-Britt Lindström

AV-Ekenäs

Vi inledde jubileumsåret med att vara arrangör för Walentinakörens konsert "I left my heart" den 3 april. Konserten var välbesökt och Walentinorna sjöng förträffligt.

AV i Ekenäs 120-årsjubileum firades lördagen den 6 augusti på Restaurang Knipan i Ekenäs med en festsupé, festtal av Nils Kevin samt sång och musik. Kvällen blev till ett oförglömligt minne för deltagarna.

Vi fungerade också i år som funktionärer vid Raseborgs sommarteater den 7 juli vid föreställning av The Sound of Music i regi av Sven Sid. Raseborgs sommarteater firade sitt 50-årsjubileum detta år.

Vi arrangerade en allsångskväll på Hotel Sea Front. Evenemanget ordnades fredagen den 26 augusti med temat "Allsång i Raseborg med 60-tals musik och annat bekant". Kvällens programledare var Teddy Granroth, som är en mångsysslare inom musikvärlden, åtog sig också sångövningarna med projektkören för allsångskvällen. Projektkören bestod av 20 korister. De flesta har deltagit också tidigare år och några sopranungdomar deltog också i år. Kören uppträdde med ett potpurri av 60-tals hits, som Teddy sammanställt och som avslutning sjöng de "Sånt är livet" var kvällens soloartist Ami Aspelund sjöng solo. Ami sjöng med i allsångerna och det blev litet ala Allsång på Skansen då också publiken fick sjunga via mikrofon några snuttar.

I allsångskvällen på Hotel Sea Front deltog 118 skönsjungande deltagare. Den förträffliga kvällen avslutades med dans av Bernt Pihlströms orkester, därför har vi redan reserverat Hotel Sea Front för nästa år fredagen den 25 augusti 2017.

12 personer deltog i AV Huvudföreningens stora medlemsfest 15 oktober och det blev en oförglömlig tillställning med fint program, god mat och dryck.

Vi ser fram emot vår julfest fredagen den 9 december på Restaurang Socis i Karis. Jag önskar alla Averteer en Trevlig Jul och ett bra och aktivt Nytt År 2017!

Text / bild: Benita Udd

AV-Borgå

I Borgå AV har vi fortsatt vår verksamhet som förut, vi har träffats varannan vecka på månadsmöten och i sällskapskretsen.

På hösten hade vi museilektor Hannele Tenhovuori på besök och hon berättade om "Hemmafronten i Borgå" under andra världskriget i ord och bild.

Vårt första möte i januari blev historiskt, det blev inhiberat p.g.a. SNÖSTORM!!!!!! Annars rullade mötena på som vanligt. Hannele kom igen och höll ett intressant föredrag, den här gången om Alva Forsius (1866-1935). Hon var en pionjär inom förlossnings- och spädbarnsvård i Borgå under tidigt 1900-tal. Hon grundade och byggde ett privat BB och också ett mödrahem för ensamma mammor. En staty av en mamma med sitt barn på armen avtäcktes i maj 2016 till minne av Alva Forsius 150-års dag invid huset hon lät bygga på Jonasbacken. Det kan också nämnas att hon var en av tre eldsjälarna som grundade Frälsningsarmén i Finland. Vilken kvinna!

Det har blivit en tradition att avsluta våren med en gemensam skärgårdsmiddag på Emsalö hos paret Uddström, så också denna gång.

Det här är vad vi har att berätta om vad vi i Borgå AV har hållit på med under verksamhetsåret 2015-2016.

Nu är hösten här och vi hoppas att få träffa alla aktiva AV-vänner igen!

ML/ET/M-BL

AV-Vasa

Vasa firade 120 års-jubileum

AV i Vasa har haft ett aktivt jubileumsår. Körerna var med i Vasabygdens sång- och musikförbunds körmusikal Vi möts i musiken, som framfördes i Vasa vid Körfestivalen och på Sångfesten i Karleby. Folkdansarna övade inför sitt deltagande i Grani Folk på sommaren. Därför föll det sig naturligt att fira vårt jubileum på hösten. Lördagen den 8 oktober var salen dukad till fest. Jubileumsfesten kl 16 inleddes av AV-stråkarna, som under Päivi Löfroths ledning gav oss en riktig feststämning. Deras första stycke hette passande nog Festmarsch!

Ordförande Harry Stenkull hälsade välkommen med glimtar ur AVs historik, som gavs ut till 100 års-jubileet. Under olika tider har det funnits behov av olika verksamheter. Kurser och aftonskola de första åren har bytts till kultur i olika former. Aktiva personer som ställt upp som ledare har varit avgörande för vad som kunnat genomföras. Några kretsar har varit särskilt långlivade: Sykretsen började samma år som föreningen och samlades ännu i fjol till träffar på AV. AV-kören är den enda av de ursprungliga kretsarna som ännu är aktiv.

Ungdomskören AVoice, för kvällen förstärkt med några tidigare sångare, framförde 3 sånger som funnits med på repertoaren länge: Together (från Sydafrika), Sentimental Journey och Halleluja, I just love him so. Petter Eklund dirigerade.

AV i Vasa samarbetar mycket med Vasa stad, som äger huset tillsammans med AV och staden använder också våra utrymmen för pensionärsföreningarnas samlingar dagtid. Det föll sig naturligt att be stadsfullmäktiges ordförande, riksdagsman Joakim Strand att hålla festtalet. Han är en

utmärkt talare som berättade om visionerna för regionen. I medierna hör och läser man mest om alla svårigheter och all oro inför kommande förändringar. Han visade på hur svårigheter kan ge ny fart åt samarbete mellan olika parter. En dos framtidstro gav han oss!

Folkdansarna och gruppen Silverspannet framförde sina danser till musik på violin och dragspel, numera har de två spelmän! Amerikansk prome-

nad, 8 mannaängel från Korsholm och Sakari Koskisen valssi fick vi njuta av.

Inför jubileet hade styrelsen ansökt om förtjänsttecken i silver och guld för ett tjugotal medlemmar. Särskilt glädjande var att kunna uppmärksamma Ingmar Pellas, som under många år lett folkdanskretsen och alltjämt är aktiv dansare. AVCFs viceordförande Margita Myllyniemi berättade om hans meriter och överlämnade heders-tecknet till honom.

AV-kören har jubileumsåret till ära tagit upp sånger ur körens tidigare repertoar: Till en fågel (Runeberg, Pacius) var äldst av sångerna. Kjell Lönnäs vackra Det finns en fager blomma handlar om vänskap. Kören avslutade med Tove Janssons och Erna Tauros Höstvisa. Kören leds av Petter Eklund.

Under ordet fritt fick vi hälsningar från AVCF och syskonföreningar. En hälsning i toner framfördes av Petra och Sofia Eklund, som sjöng så skimrande var aldrig havet. De är båda fd sångare i barnkören och AVoice.

Festen avslutades med Modersmålets sång.

Medan festdeltagarna avnjöt förfriskningar dukades borden till supé och kvällen kunde fortsättas med god mat, sång, dans och trevlig samvaro.

Karin Eklund

AV i Sörnäs finns på Björneborgsvägen 1
i Munkshöjden.

Vi har kretsar för både gammal och ung!
Kom gärna med!

Våra kretsar:

Capoeira för barn. Både nybörjar och fortsättningskurs. Kontaktperson Willy Aleksunas, 040-418 1170, capoeiraklubb@gmail.com

Föräldrafika för småbarnsföräldrar. Kontaktperson Muluken Cederborg 050-5169242, mulukencederborg@gmail.com

Rounddans / koreograferad dans. Kontaktperson Christian von Alfthan, 040-5441649, christian.von.alfthan@iki.fi.

Bridgeklubben. Ansvarsperson Åge Grahn, 040 5441641, age.grahn@kolumbus.fi

Konstklubben. Kontaktperson Barbro Wallendahl, 09 677 326, barbiw@pp.inet.fi

Mimoselgrupp. Kontaktperson Gun-Britt Lindström, 040-5028888, gunblin@live.com

Ashtanga-yoga med Monica Schwela. Kontaktperson Rabbe Sandelin, 0400-729129, rabbesandelin@gmail.com.

Meditationsyoga Kontaktperson Tina Wigg 050-5460595, tinawigg@gmail.com

"City-samer" håller "samiskt-vardagsrum". Kontaktperson Eeva Kriistina Harlin, 040-7045153, eevakristiinaharlin@gmail.com

Under hösten flyttar kretsar med motion och dans på programmet till vår nya lokal, AVsidan, i samma fastighet.

AV-Åbo

AV:s förtjänsttecken till Johan Fridolf Hagfors daterat den 20.1.1929 återbördat till AV i Åbo

För en tid sedan kom Greta Stenberg till föreningslokalen med något som väckte en del intresse. Detta är berättelsen om vad, varför och hur.

Det föremål Greta återbördade var ett förtjänsttecken som tilldelats J.F. Hagfors den 20.1.1929. Frågan som för den oinvidde infann sig var naturligtvis vad Greta, som ägnat sig åt matematikundervisning i Helsingfors och sedermera fårskötsel i Pikis, gjorde med det Hagforska förtjänsttecknet.

I Olof Mustelins historik över AV i Åbo 1894–1994, "Från tidevarf till tidevarf" gick att finna att datumet passar ihop med föreningens 35-års jubileum som firades i dagarna två den 19–20 januari 1929. Den 20 januari firades på Svenska teatern med festtal och musikaliskt program.

Då återstod frågan hur Greta hade kommit över detta förtjänsttecken och vad det egentligen var för ett tecken. På framsidan går att läsa "FÖRTJÄNSTFULL VERKSAMHET". Det pekade på att det skulle vara just ett förtjänsttecken; sådana hade delats ut i alla fall i silver och guld.

En söndagseftermiddag i oktober sammanstrålar jag med Greta i hennes hem; dörren öppnas av en strålande Greta som efter ett brett leende "Välkommen" direkt konstaterar "Jag har hittat pappren. Jag visste att de skulle finnas; jag har sett dem tidigare." Under tecknad står som ett fråge-

tecken. Vadå för papper?

Då vi sätter oss och börjar jämföra minnen och efterforskningar kan vi bekräfta att märket är utdelat just i samband med AV:s 35-års jubileum 1929.

Två år tidigare hade AV samlat ihop en Finlands-svensk hedersgåva till J.F.Hagfors på dennes 70-årsdag. Gåvan hade överräckts, jämte adress, till Hagfors i Stockholm av insamlingskommittéens sekreterare och föreningens ordförande Lolo Stenberg, Gretas far. Angående mötet med Hagfors konstaterar Lolo i ett manuskript (ett av de papper Greta hänvisade till):

Med lekande lätthet, humor och charm underhöll han sig med sina talrika gäster långt in på sena kvällen. Följande dag visade han mig omkring i Stockholm, varvid bl.a. utsikten från Stadshuset besågs. Förnöjt mysande konstaterade Hagfors hursom han härvid klarade strapatserna bättre än hans 30 år yngre följeslagare.

Det nämnda förtjänsttecknet delades alltså ut knappa två år senare. Har uppvaktningen och förtjänsttecknet något med varandra att göra?

Det visar sig att det Hagforska tecknet hade sänts till Lolo av Hagfors änka Emma Hagfors. Gretas antagande är att Emma skickat märket till Lolo under krigsåren; familjen bodde då i Pikis och "det var inte så bara att ta sig in till stan" varvid överlämnandet till AV fick lov att vänta; de facto till den grad att Greta rätt nyligen fann märket bland sin fars tillhörigheter och kunde återbörda det till AV.

I samma veva hade Greta funnit ett annat förtjänsttecken. Ett så gott som likadant som det som delats ut till Hagfors hade delats ut vid samma tillfälle också till dåvarande ordförande Lolo Stenberg. Det Stenbergska är dock gyllene till färgen på kransen.

Mysteriet med det Hagforska märket börjar nystas upp; det torde vara ett förtjänsttecken i silver, det Stenbergska ett dito i guld.

Här lämnar vi förtjänsttecknen och återgår till slut åter till pappren Greta nämnde. I dem går att finna en insändare till Åbo Underrättelser, tyvärr ej daterad närmare än att Lolo hänvisar till "En promenad med Joh. Frid.Hagfors" av signaturen Penn i ÅU den 26 juli (årtal saknas). Lolo förtydligar angående Modersmålets sång:

"Ordnad för manskvartett" utfördes Modersmålets sång "första gången, bristfälligt inövad vid ett slutet samkväm under 1897 års stora sångfest i Åbo." Enligt samma källa (Hedberg) omskrev Hagfors kort därpå sången för blandad kör och skänkte den som sådan "åt Arbetets Vänners i Åbo på orten ledande kör." Med denna kör som stomme i en stor blandad kör sjöngs Modersmålets sång, sålunda arrangerad första gången offentligt vid den fest, varmed man i Åbo den 13 maj 1898 högtidlighöll nationalsången, Vårt Lands halvsekelminne.

Den Hedberg som Lolo hänvisar till torde vara John Hedberg, föreningens första ordförande åren 1894–1900.

*Hösthälsningar
från
AV i Vasa*

*Hösthälsningar
till alla våra AV vänner*

AV Borgå

*Arbetets Vänner
i Lovisa önskar
syskonföreningarna
God Jul &
Gott Nytt År!*

*Facklans redaktion önskar
AV medlemmarna
God Jul
&
Gott Nytt År!*

Sandelssällskapet

Sandelssällskapet grundades med Dick Lundell som initiativtagare. Han samlade en liten kärntrupp till ett möte år 2008 var man drog upp riktlinjerna för den kommande verksamheten. Lundell hade noterat att skolorna inte gav något nämnvärt utrymme för Sverige-Finlands gemensamma långa gemensamma historia. Även Fänrik Ståls Sagner började bli ett okänt begrepp för många ungdomar.

För att få ungdomar med i verksamheten behövdes dock något utöver historiska föredrag. Matlagningen och speciella rätter hade genom de många internationellt kända kockarna blivit något som var trendigt och genom att kombinera det historiska med matlagning, servering och etikett så trodde man att även ungdomarna skulle visa sitt intresse för den nya kretsen.

Man ansåg dessutom att allt skulle bli bättre om man kunde klä upp sig litet till begivenheten. Till kaffet uppförs ofta något klassiskt stycke till piano eller fiol.

Vidare inbäddades hela sessionen in i en viss ritual där Fänrik Ståls sagner spelar en stor roll och som fordomdags var så är belysningen levande.

De nya medlemmarna i sällskapet hämtar med sig sina egna spännande recept, tillreder och serverar maten själva. De "steker in". Sandelsmedlemmarna betalar själva för maten och drycken men eftersom instekarna själva gör maten och man hämtar ingredienserna från partihandeln, så blir kostnaderna för bespisningen mycket blygsam.

Sällskapet har haft förmånen att ha de bästa historiska föreläsare man kan tänka sig.

I dag har sällskapet utvecklat sig till en ganska stor krets av vilka ca. 30 % är ungdomar vilket visar att de konklusioner man gjorde i begynnelsen var riktiga.

Sällskapet välkomnar AV-iterna från hela Finland att visa sitt intresse för medlemskap i Sandelssällskapet.

Föräldrafika på Björneborgsvägen 1

Sedan vårvintern 2014 har Föräldrafikat erbjudit nya kontakter, omväxling i veckorutinerna och möjligheter att träffa andra föräldrar. Träffarna ger stöd i föräldraskap, man utbyter under lediga former tankar och erfarenheter föräldrar emellan.

Deltagarna ger ofta förslag och önskemål om kommande program under verksamhetsåret. Under det gångna året har kretsen träffats varannan måndag och bjudit in sakkunniga från Marthaförbundet, ordnat kulturella inslag som clowföreställning, författarbesök, eller köp av barnkläder. Föräldrarna kommer från Tölö, Mejlans, Haga, Munksnäs, Munkshöjden och från stadsdelarna i centrum. När det har varit som mest har det varit 10 vuxna och 12 barn.

– Ett stort bonus med föräldrafika är att man lär känna nya och fina vänner. Konceptet är fritt och avslappande, säger kretsledaren Christine Stockmann-Broo. Det har visat sig att den bästa marknadsföringskanalen är personliga kontakter, att tillställningens goda rykte sprids människor emellan.

För Arbetets Vänner i Sörnäs är det viktigt att engagera nya medlemmar som kan bidra med nya verksamhetsformer både på den gamla klubblokalen och den nya AV-sidan på Björneborgsvägen. I den nya verksamhetsplanen finns det flera nya verksamhetsformer för barn. Det vittnar om en aktiv förening som följer med tiden och är öppen för nya idéer.

Jubilärer inom av-rörelsen

Vasa

95 år

Anni Fredman

85 år

Väinö Alaviitala
Max Forsbacka

Robert Hammarström

Britta Lassander
Etel Storgård

80 år

Lena Blom
Jan-Erik Glader
Susan Hednäs

Ann-Britt Kronkvist

Birgit Lindgård

Gunnar Lindvall

Ragnhild Nilsson

Mona Nordlin

Margit Pähls

Sven Snellman

Gertrud Ståhlberg

75 år

Gun Haldin

Ulla Hallin

Dan Lillas

Lars-Erik Mård

Vivi-Ann Norrback

Margareta Nyholm

70 år

Christina Björk

Petter Ingo

Seija Ingo

Anita Rabb

Björn Schauman

Mikko Vähäkoivisto

65 år

Sture Borgar

60 år

Maj-Britt Finne

Axel Kern

Anita Forsberg

50 år

Johnny Forsman

Lovisa

90 år

Marianne Malmberg

Mary Smeds

85 år

Hjördis Holmström

Stina Lundberg

Marita Lindholm

80 år

Ralf Andersson

70 år

Stig-Olof Aho

Birgitta Andér

Kristin Frejborg

Christer Johansson

Karl-Johan Söderström

60 år

Kristina Lohman

Ann-Britt Boxberg

75 år

Leila Aalto

Berit Rudnäs

Sörnäs

Kurt Andersson

Gunnel Björkstam

Gunilla Cavonius

Solveig Collin

Marianne Fogde

Kurt Grönholm

Marita Helsingius

Heidi Hintze

Leila Horelli

Jeanne-Marie Johansson

Clary Karlemo

Tove Kuhlman

Carita Liljeberg

Inge-Maj Lindgren

Marianne Lindstedt

Anne-Maj Lönnberg

Pekka-Tapio Niemi

Bengt Palmroos

Else Palmroos

Monica Portin

Fred Randström

Ebba-Stina Roos

Berit Rosenberg

Carla Salovius

Karin Seitz-Valtonen

Kristina Slotte

Anita Tulander

Henry Westerdahl

Karin Vilkuna

Korso

Helena Karlsson 75 år

Monica Portin 70 år

Porvoo

Solveig Eklund 75 år

Etel Rask 80 år

In Memoriam

Lovisa

Antti Jokinen

Jukka Mansikkamäki

Vasa

Hulda Sohlstrand

Vem och Vad i AV-föreningarna

CENTRALFÖRBUNDET

Ordförande

Rune Öhman
GSM 050 305 4459
rune.ohman@elisanet.fi

Sekreterare

Benita Udd
GSM 040 505 4649
benita.udd@gmail.com

ÅBO

Ordförande

Margita Myllyniemi
GSM 044 761 1346
margita@abo.fi

Sekreterare

Signe-Anita Lindgrén
signe-anita.lindgren@abo.fi

KORSO

Ordförande

Gun-Britt Lindström
GSM 040 502 8888
gunblin@live.com

Sekreterare

Monica Portin
GSM 040 835 7570
monica.portin@hotmail.com

HUVUDFÖRENINGEN

Ordförande

Sebastian Gripenberg
GSM 040 186 8009
gripenberg@gmail.com

Verksamhetsledare

Niki Hamro
GSM 044 766 4101
info@arbetetsvanner.fi

LOVISA

Ordförande

Kristina Freyborg
GSM 040 569 2911
kristina.wahlstrom@gmail.com

Sekreterare

Lotta Lehto
GSM 0500 656 561
lotta.lehto@sulo.fi

BORGÅ

Ordförande

Marianne Lönnqvist
GSM 040 704 1019
nanne.lonnqvist@hotmail.com

Sekreterare

Eva Törnroos
GSM 040 593 1771

SÖRNÄS

Ordförande

Georg Henrik Wrede
GSM 0400 810 077
georghenrikwrede@gmail.com

Viceordf./AV kontaktpers.

Åge Grahn
GSM 040 544 1641
age.grahn@kolumbus.fi

EKENÄS

Ordförande

Harald Udd
GSM 0400 219 191
hara.udd@gmail.com

Sekreterare

Benita Udd
040 505 4649
benita.udd@gmail.com

TÖLÖ

Ordförande

Barbro Sulander
GSM 040 516 6522
babben.sulander@hotmail.com

Sekreterare

Siv Forstén
GSM 040 736 3834
siv.forsten@saunalahti.fi

AV FACKLAN UTGIVARE ARBETETS VÄNNER CENTRALFÖRBUND

Redaktör Henry Urbanowicz
GSM 045 130 6910
henry.urban46@gmail.com

Lay-out, ombrytning och tryck

Kiriprintti Oy / Henry Urbanowicz

Foto pärm och sid. 6 - 7 Henry Urbanowicz

VASA

Ordförande Harry Stenkull
GSM 050 559 7733
harry@stenkull.fi

Sekreterare Karin Eklund
GSM 050 350 2841
karincklund@gmail.com